

LEOPOLDOV

6/2015

**Míli spoluobčania,
dovoľte mi, aby som sa Vám prihovorila pri príležitosti
prichádzajúceho predvianočného obdobia a zaželala Vám,
aby ste Vianoce prežili v očakávaní, pokoji a radosti
v kruhu svojich blízkych. V novom roku nech Vaše kroky
sprevádza zdravie a spokojnosť.**

Mgr. Terézia Kavuliaková, primátorka mesta

Mesto s podporou štátu do hodov opraví most na Trolaskoch

O prípadnej oprave mosta na Trolaskoch sa hovorilo dlho a reálnejšiu podobu táto úvaha začala naberať až vtedy, keď sa začalo ukazovať, že národnej kultúrnej pamiatke hrozí vážne poškodenie. Žiaľ, realita je taká, že kultúrny národ zaopatrí pamiatky, svoje historické dedičstvá, len týmto honosným titulom a neraz už len kvalifikovane dozerá na to, ako sa pomaly menia na ruiny. Leopoldov však mal tentoraz šťastie a prostredníctvom programu obnovy kultúrneho dedičstva ministerstvo kultúry podporilo projekt zreštaurovania mosta čiastkou 32 tisíc eur. Východiskom bola žiadosť mesta o podporu tohto projektu, ktorej predchádzali viaceré odborné prieskumy pamiatkarov, reštaurátorov, statikov a ďalších odborníkov. Rozpočet reštaurovania mosta na Trolaskoch napokon po zohľadnení všetkých poznatkov reštaurátori určili na takmer 89 tisíc eur, o ktoré sa mesto uchádzalo vo forme dotácie. Reštaurovania sa tak po mariánskom stĺpe dočká ďalšia vzácna pamiatka mesta.

Takmer neskoro

„Keď sme sa oficiálne dozvedeli, že ministerstvo podporilo našu žiadosť len čiastočne, vo výške 32 tisíc eur, bolo potrebné ihneď sa rozhodnúť, aké kroky podnikneme ďalej. Ešte v auguste som zvolala zastupiteľstvo a po diskusii poslanci jednomyselne schválili, že zvyšok prostriedkov na celkové zreštaurovanie národnej kultúrnej pamiatky nájdeme v rozpočte, aby pamiatka nadobudla adekvátny výraz,“ vysvetľuje primátorka mesta T. Kavuliaková. Obstarávanie dodávateľa prác a všetky zákonné postupy však trvali dlho – od septembra do novembra – a hrozilo, že mesto nakoniec dotáciu neprijme, pretože by prostriedky nestihlo efektívne použiť ešte v tomto roku a dotáciu by muselo vrátiť. Napokon sa podarilo zmluvu podpísať doslova v hodine dvanástej. Práce sú pritom rozvrhnuté tak, že do konca roka realizátor za prostriedky dotácie urobí potrebné práce, na ktoré nemá vplyv počasie. Práce priamo na moste sa budú realizovať budúci rok tak, aby bol vynovený most do hodov odovzdaný verejnosti.

**MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Vo verejnom obstarávaní, do ktorého sa prihlásili tri firmy, uspela s najlepšou ponukou vo výške takmer 77 tisíc eur spoločnosť s ručným obmedzeným CS Trnava. Do súťaže sa pritom mohli zapojiť aj bežné stavebné firmy, ktoré si museli zazmluvniť ďalších odborníkov – reštaurátora štukatéra, takisto stavbyvedúceho, ktorý má skúsenosti s obnovou pamiatok. V prípade opravy tejto pamiatky bude dodávateľ prác rešpektovať podmienky a pravidlá, ktoré stanovili pamiatkari, pretože v tomto prípade budú pracovať aj so špeciálnymi materiálmi a starými technologickými postupmi, ktoré sa používali v období vzniku mosta.

Práce sa začali odstraňovaním starých omietok.

Leopoldovské dejiny treba spresniť

Podrobná interpretácia historických máp ukázala ďalšie zaujímavé poznatky o moste. Prednedávnom priniesli historici Peter Chrastina a Katarína Rácová v štúdiu o mostoch v bývalej Nitrianskej stolici na začiatku 18. storočia (*Studia Historica Nitriensia*, 1/2015) zaujímavý predpoklad, že most na Troslakoch je mladší, ako sa pravdepodobne predpokladalo, teda že nepochádza z obdobia výstavby pevnosti. Vychádzali z porovnania informácií z Notícií Mateja Bela z polovice 18. storočia, donedávna neznámych, tzv. tajných vojenských máp Uhorska od 18. do začiatku 20. storočia a starých máp okolia Leopoldova. Na žiadnej z nich nebol most na Troslakoch zakreslený. Za pravdu im dávajú aj mapy, ktoré sa mestu podarilo v minulosti získať z viedenského vojenského archívu. Podľa dvojice historikov most vznikol až v druhej tretine 19. storočia, keď sa začal objavovať na mapách.

K podobnému predpokladu nezávisle od týchto historikov prišiel aj riaditeľ Vlastivedného múzea v Hlohovci porovnávaním starších máp a napokon to potvrdil aj architektonický prieskum pamiatky. Ukázalo sa, že v klenbách sa nachádza starší typ tehál so signatúrou CEE. Písmená EE by sa mali podľa Jozefa Urminského interpretovať ako iniciály mena hlohovskej grófký Alžbety Mayerovej Erdődyovej, ktorá po smrti manžela v roku 1824 prebrala správu panstva a s jej menom sú spojené aj viaceré stavebné aktivity. V polovici 19. storočia bola napokon aj v blízkosti mosta aj tehelná (podnes starší ľudia tejto lokality hovoria Tehelná). Počas architektonického výskumu bola na jednom zo severných pilierov mosta dokonca nájdená značka s letopočtom 1845, ktorá potvrdila najnovšie predpoklady historikov.

Mal svojho predchodcu

Informácie o tom, že most, ktorý spája západnú bránu pevnosti s mestečkom, pochádzal z obdobia výstavby pevnosti, sú pravdivé, ibaže najnovšie výskumy ukázali, že išlo o starší most, ktorý stál na mieste toho súčasného alebo v jeho tesnej blízkosti. Premostenie vodného kanála pri pevnosti je totiž zakreslené už na plánoch pevnosti a okolia z rokov 1686 a 1688. Nepochybne je most zakreslený na pláne pevnosti z roku 1728. Na ďalších mapách z 18. storočia a na mapách do roku 1850 však už most zakreslený nie je. Pravdepodobne bol drevený a v takomto prípade ľahšie hrozí jeho poškodenie alebo zničenie požiarom, povodňou alebo inými zásahmi. Zanikol niekedy po roku 1728. Mapy a plány z 2. polovice 18. a 1. polovice 19. storočia pravidelne len zachytávajú križovanie

vodného toku s prístupovou cestou bez mosta (plány z roku 1771, 1809, mapy 1. a 2. vojenského mapovania a bližšie nedatované plány z 19. stor.). Na niektorých plánoch je dokonca zakreslených viac bočných ciest križujúcich vodný tok bez pevného premostenia, čo by v prípade existencie mosta bolo málo pravdepodobné. Ukazuje sa tak, že v tom období sa dalo z mestečka dostať do pevnosti jedine brodením, prípadne dajakou jednoducho lávkou.

Z ramena Váhu smetisko

Most je opäť zakreslený až na pláne z roku 1850 – to už ide o dnešný kamennno-tehlový most. Most preklenoval staršie rameno Váhu, pravdepodobne umelo privedené k pevnosti, ktoré malo za úlohu napájať vodou priekopy a jarky okolo hradieb pevnosti. Po odstavení koryta tu niekoľko desaťročí zostalo jazierko, tzv. Barina, na ktorú si spomínajú ešte starší Leopoldovčania. Dobové fotografie ju znázorňujú ešte v polovici minulého storočia. Po vyschnutí a zavezení jazierka lokalita slúžila ako smetisko. Najmä pozostatky pôvodného koryta, resp. priehlbiny pod mostom, boli neskôr zavezené rôznym odpadom až po klenby mosta (tie národné kultúrne pamiatky...). Keď sa v 90. rokoch uvažovalo o rekonštrukcii mosta, vedenie mesta sčasti z dotácie štátu a sčasti zo svojho rozpočtu vyčistilo okolie mosta a obnažilo jeho piliere približne na pôvodnú úroveň terénu, resp. dna jazierka. Vtedy sa začalo s monitorovaním statiky mosta a monitorovacie terčičky ukázali, že most sa postupne deštruuje. Po opadaní historických omietok sa postupne do konštrukcie mosta a medzi tehly začala dostávať voda, ktorá zamrzala, začala vytvárať praskliny a urýchlila sa erózia tehl. Situáciu v ostatných dvoch desaťročiach ešte viac skomplikovala ťažká nákladná doprava. Po zvážení situácie pred pár rokmi mesto obmedzilo prepravu ťažkých nákladných áut po moste a napokon most v roku 2013 uzavrelo pre automobilovú dopravu.

O ďalších zaujímavých okolnostiach vzniku mosta a jeho reštaurovaní vás budeme priebežne informovať.

Juraj Hladký

DO VEREŠVÁRA CHODILI HRÁVAŤ AJ MESTEČANIA

S Červeníkom či niekdajším Verešvárom je spojená najmä dychová a ľudová hudba. Dokonca sa vtipne hovorí, že na počet obyvateľov je tam najviac muzikantov. Dokumentom toho je existencia viacerých ľudových hudieb a stále aktívnej dychovej hudby Verešvaranka. Nedávno oslávili všetci domáci i cezpoľní priatelia dychovej hudby už 150 rokov od založenia prvého dychového súboru v Červeníku. Pri tejto príležitosti zorganizovali veľký koncert a prezentovali knihu o dejinách dychovej hudby v obci. Medzi hudobníkmi boli aj mnohí Leopoldovčania.

Ako mi povedal autor knihy a jeden z hudobníkov a spevákov Verešvaranky, okrem dávnej tradície ľudovej hudby sa dychová hudba dostala zaiste do Červeníka cez vojenské dychovky a kapely, ktoré súviseli s pevnosťou v Leopoldove. 20. storočie bolo pre Verešvaranku storočím, keď sa im darilo. Vzniklo dokonca niekoľko dychoviek viacerých generácií hudobníkov. Vďaka súčasnému dlhoročnému kapelníkovi Verešvaranky Milanovi Kuzmovi (hovoria mu Učko, keďže učí na trnavskej pobočke základnej umeleckej školy v Červeníku) sa podarilo vytvoriť aj detskú dychovku, ktorá pravidelne generačne vymieňala hudobníkov vo „veľkej“ dychovke. Angažovanosť mladých hudobníkov bola vtedy taká, že Milan Kuzma našiel a spojil mladých nehrajúcich muzikantov z Červeníka a dvoch z Leopoldova a založil „mladú dychovku“, ktorej dali názov Verešvaranka. Takže od roku 1978 až do roku 2008 mali v Červeníku dve dychové hudby – starú dychovku a mladú Verešvaranku.

Aj to sa môžeme dočítať v najnovšej jubilejnej knihe. Jej protagonisti, pamätníci, bývalí i súčasní hudobníci si zaspomínali a autori knihu doplnili aj množstvom fotografií z minulosti súboru. Knihu uviedol do života a k významnému jubileu prišiel zablahoželať aj významný folklorista Ondrej Demo, predseda Spolku hudobného folklóru a dlhoročný rozhlasový redaktor ľudovej hudby. „Iba okrajovo hodno spomenúť, že medzi tie najstaršie dychové hudby z dedinského prostredia na západnom Slovensku patria: Dychová hudba v Dolnej Súči (1853), Dychová hudba v Červeníku (1865), Dychová hudba v Drietome (1866), Vajnorská dychová hudba (1866) a Hornosúčanka (1873). Opodstatnenie nie je iba v tom, že na zá-

padné Slovensko prenikali v tom čase dychové hudby zo susednej Moravy, Čiech a Rakúska, ale aj v tom, že v tejto oblasti sú silne zastúpené také piesňové vrstvy, ktoré sa so svojimi štruktúrami stali najvhodnejšími pre interpretáciu dychových hudieb. K tým patria predovšetkým ľudové piesne staršej vrstvy, melodicky pekné, pôsobivé, funkčne sa viažuce k rôznym tradíciám,“ povedal Ondrej Demo vo svojom príhovore.

Spevák a autor knihy Martin Lacheta pripomína, že Verešvaranka je asi jedinou dychovkou, ktorej členmi sú dnes výlučne Verešvarania a nie je odkázaná na cudzích hudobníkov. A čo si môžeme v tejto pestrej knižke prečítať? *„Snažili sme sa jednoduchou formou opísať, čo to dychová hudba je, akým vývojom prešla v našom kraji, zachytiť históriu Dychovej hudby Verešvaranka, pomenovať a čitateľovi priblížiť podujatia, na ktorých dychovka účinkuje a trochu pootvoriť myslené vrátka a oboznámiť čitateľa so zákulisím fungovania dychovej hudby,*“ hovorí člen Verešvaranky a autor knihy Martin Lacheta. Nájdeme tam aj čo-to o Leopoldove. V prvej etape hudobného dychového súboru v Červeníku sme sa dozvedeli, že pri pohreboch sa hrávali len svetské pochody. Tak to bolo do roku 1906, keď prišiel do Leopoldova kaplán Jozef Révay, ktorý k pohrebowi zaviedol novinku - hrávať piesne a smútočné pochody. Potom sa naše mesto spomína v súvislosti s treťou etapou dychovej hudby, čo spadá zhruba do prvého decénia 20. storočia. V knihe sa dočítame napríklad aj toto: *„V tomto období bolo účinkovanie dychovej hudby zasa dobré. Hudba hostovala aj v okolitých obciach. V tejto dobe tu začali svoje účinkovanie učni, žiaci Michal Ondriš a Ján Gula. Jednou z ich úloh ako hudobníkov začiatočníkov bolo nosiť poškodené hudobné nástroje opraviť či opravovať do pumpház na leopoldovskej stanici, páňovi majstrovi Galbovi, ktorý im poškodené nástroje zaletoval,*“ spomína sa v publikácii. V roku 1981 hral vo veľkej Verešvaranke na bicie Leopoldovčan Jaroslav Liška. Trikrát hrali verešvárski dychovkári aj pri primíciách na omši aj novým absolventom teológie (v roku 2001 Milanovi Košlábovi, v roku 2002 Štefanovi Šokovi a v roku 2005 Liborovi Markovi).

Cez vianočné sviatky sa chodilo blahoželať nielen po Červeníku, ale zašlo sa aj do Leopoldova. Početná základňa hudobníkov umožnila rozdeliť dychovku na dve skupiny, ktoré majú dedinu rozdelenú na dve rovnocenné časti. Postupne prechádzajú všetkými ulicami a zahrajú a zaspievajú pred každým tretím domom, alebo tam, kde ich víta skupina ľudí. Do roku 2006 hudobníci koledovali v Červeníku aj na leopoldovských Kopaniciach. Hlavný dôvod, prečo zanechali koledovanie na Kopaniciach, bol prozaický – dedina sa neustále rozrastá, pribúdajú nové ulice, a tým sa koledovanie neúnosne predlžovalo.

V portrétoch kapelníkov dychovky od roku 1965 je aj miniportrét Jozefa Zverinu z Leopoldova (1905 – 1950).

Narodil sa v Mestečku (dnešnom Leopoldove) na Novej ulici (teraz Ulica M. R. Štefánika) Jozefovi Zverinovi a Helene Zverinovej, rod. Srdošovej. V mladosti sa vyučil za murára. Okrem leopoldovskej dychovky hrával aj vo verešvárskej dychovke, kde robil aj kapelníka. Najlepšie si tam rozumel s rovesníkom Karolom Lachetom, ktorý hrával na bas. I súčasný kapelník Milan Kuzma (nar. v r. 1957) býval začas v Leopoldove, hneď ako sa v roku 1982 oženil. *„V sobotu nám na svadobnej hostine vyhrávala až do rána bieleho mladá Verešvaranka a v nedeľu na poprávkach stará dychovka pod vedením Vladimíra Vozárika. Po svadbe až do roku 1987 som bol za zaťa u Vančovcov v Leopoldove, resp. na Kopaniciach. Na tej istej ulici býval aj Milan Lacheta – prvý trubkár vo Verešvaranke, s ktorým sme častokrát dlho do noci preberali radosti aj starosti našej dychovky,*“ spomína v publikácii Milan Kuzma. Čo teda priat' verešvárskeho muzikantom? Minimálne ďalších 150 rokov úspešného účinkovania v žánri dychovej hudby!

Martin Jurčo, foto: archív Verešvaranky

Odsúdení majú možnosť získať výučný list ako ostatní študenti

Od roku 2008, keď sa novelizoval a doplnil školský zákon, odborné i všeobecné vzdelávanie zabezpečujú aj v ústavoch pre výkon trestu odňatia slobody civilné školy. Financie na študenta i plat pedagóga získava priamo škola a nie sú výdavkom ústavu. Možnosť štúdia pre ľudí, ktorí niekoľko rokov svojho života nie sú na slobode, tak pribudlo. V Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov sa aktuálne realizuje vzdelávanie odsúdených, súdom zaradených do ústavu so stredným stupňom strázenia. To znamená v bývalej terminológii druhá nápravno-výchovná skupina. V ústave vykonávajú trest odňatia slobody aj odsúdení na doživotie, páchatelia najťažších trestných činov. Tomu zodpovedajú aj podmienky na výkon trestu odňatia slobody.

Napriek tomu i tu môžu odsúdení získať to, čo doposiaľ zanedbali. A to je často práve vzdelanie. Študovať možno v trojročných učebných odboroch, pričom vzdelávanie zabezpečujú pedagógovia Strednej odbornej školy technickej v Hlohovci. Výučný list, z ktorého nesmie byť zrejme, že odsúdený ho nadobudol vo výkone trestu odňatia slobody, získalo počas štyroch školských rokov 20 odsúdených. Opakovať ročník zatiaľ nemusel nikto. V tomto školskom roku študujú deväti v prvom a rovnaký počet v treťom ročníku.

Proces vzdelávania patrí do kompetencie oddelenia výkonu trestu. Viac sme sa dozvedeli od vedúcej oddelenia výkonu trestu mjr. Mgr. Viery Ballayovej a kpt. Ing. Ingridy Malovcovej, pedagogičky úseku pedagogických a psychologických činností oddelenia výkonu trestu.

V septembri 2011 odštartovali spoluprácu so SOŠT v Hlohovci výučbou v odbore mechanik – opravár strojov a zariadení. Odbory, ktoré odsúdeným ponúkajú v jed-

notlivých školských rokoch, sa vyberajú s prihliadnutím na potreby ústavu v súvislosti so zameraním pracovísk v ústave, na možnosti neskoršieho uplatnenia sa na trhu práce i materiálneho zabezpečenia odborného výcviku v ústave. Ak o vypísaný učebný odbor prejaví záujem dostatočný počet odsúdených, škola zabezpečujúca vzdelávanie ho v nasledujúcom školskom roku otvorí. Aktuálne sa vzhľadom k nutnosti zabezpečenia dohľadu, resp. dozoru počas vyučovania vzdelávajú odsúdení zaradení do ústavu so stredným stupňom strázenia. Pre nezainteresovaných, rozdiel medzi pojmami dohľad a dozor je v spôsobe kontroly pohybu alebo činnosti odsúdených, pričom pri dohľade ide o nepravidelnú kontrolu, pri dozore o stálu kontrolu.

Jednou z podmienok prijatia do školy je aj výška trestu. Štúdium možno síce dokončiť aj po prepustení na slobodu, ale ústav dáva prednosť tomu, aby sa tak stalo ešte vo výkone trestu. Najmä preto, aby po vyučení mohli získané vedomosti a zručnosti uplatniť ešte nejaký čas priamo na jeho pracoviskách. „Ponúkali sme aj možnosť pokračovať maturitným štúdiom, no záujem fakticky nebol,“ hovorí Viera Ballayová.

V súčasnosti je otvorený študijný odbor elektromechanik – úžitková technika. Vyučovanie sa koná v popoludňajších hodinách, pričom sa strieda teoretická a praktic-

ká výučba. Realizuje sa v triedach v školskom stredisku. Priemerný vek zaradených do vzdelávania je 30 - 35 rokov. O svoje skúsenosti so štúdiom sa podelili traja tretiaci. Jeden z nich pracuje v ústave ako knihovník a rovnako ako ostatní dvaja, zaradení do pracovného procesu v kovovýrobe, navštevuje vyučovanie popoludní. Je absolventom Ekonomickej univerzity, viacero rokov pracoval v manažérskych funkciách

Bývalá ľudová škola vo väznici

vo významných priemyselných firmách. Do výkonu trestu ho dostala drogová závislosť. Elektrotechnika bola jeho hobby už dávno, preto možnosť štúdia prijal ako príjemné spštenie života v odlúčení od slobody. *„Profesionálne to v budúcnosti nevyužijem, ale v rámci svojho koníčka áno. Učím sa počas víkendov,“* hovorí. Motiváciou pre staršieho z dvoch študentov, pre ktorých ide o prvé vzdelanie po absolvovaní základnej školy, bol najmä záujem zvýšiť si kvalifikáciu a mať tak lepšie šance v budúcnosti na slobode na trhu práce. Oceňuje aj možnosť stretávať sa s učiteľmi. Učí sa asi hodinu denne a vždy je na vysvedčení vyznamenaný. Mladší mal záujem získať nové vedomosti a výučný list. Učí sa dva-tri dni v týždni, najradšej chodí na prax. Najhoršiu známku mal zatiaľ dvojku. Okrem elektrotechniky ho baví najviac matematika.

Pozoruje pedagóg pozitívny vplyv študujúcich odsúdených na ostatných, s ktorými majú napríklad spoločné ubytovanie v cele? *„Tí, ktorí majú záujem sa vzdelávať, majú silnú motiváciu niečo dosiahnuť. Bolo to ich vlastné rozhodnutie. V celách sú ubytovaní neraz s inými odsúdenými, ktorí nespĺňajú napríklad kvalifikačné predpoklady pre štúdium – ukončenú základnú školu, alebo nemajú ani schopnosti na štúdium takejto úrovne. Napriek tomu sú pre nich určitou inšpiráciou, pretože počas osobného voľna sa pri-*

pravujú na vyučovanie a netrávia čas napríklad kartovými hrami, ako ostatní,“ hovorí Viera Ballayová.

Anton Lietava je učiteľ s dlhoročnou praxou. Vyučuje všetky predmety s odbornosťou elektrotechniky a výpočtovú techniku. Do leopoldovského ústavu chodí trikrát do týždňa. Učí teoretické predmety aj prax. Je jedným z piatich pedagógov školy, ktorí vyučujú aj na detašovanom pracovisku. Jeden z nich je vysokoškolský učiteľ, ktorý v hlohovskej škole pôsobí len externe.

Ak by mal Anton Lietava porovnať študentov v Hlohovci a v Leopoldove, vidí veľký rozdiel. *„Jednak vo veku a s tým súvisí aj zodpovednosť a prístup k štúdiu. Medzi ústavnými študentmi badať v istom zmysle úsilie vyniknúť. Dosahovať dobré výsledky je pre nich z rôznych dôvodov silná motivácia.“* Zo študentov, ktorých učil v ústave, vie o jednom, ako sa uplatnil na slobode. V súčasnosti žije v Taliansku a pracuje ako kuchár. Bol to počas celých troch rokov čistý jednotkár. Hoci nevyužíva priamo nadobudnuté vzdelanie, isto bolo preňho výhodou. Mnohí odsúdení po prepustení odchádzajú do zahraničia, kde spravidla nájdu lepšie možnosti uplatnenia, pretože tam nachádzajú väčšiu anonymitu a možnosť začať nový život bez predsudkov okolia.

V čom sa odlišuje profesionálny prístup k bežným a ústavným študentom? *„Tu v škole musím chlapcom veľa vysvetľovať, prakticky*

všetko od začiatku. Tam stačí načrtnúť, rešpektíve môžeme ich nechať samostatne si nastudovať nejakú tému a v diskusii sa vrátime k tomu, čomu nerozumejú.“ Svoje „finty“, ktoré zabrali na jedných alebo na druhých, skúša vždy v druhom prostredí. „Dnes sa nikomu nechce veľmi učiť, tak ma to núti hľadať rôzne varianty výučby,“ vraví s úsmevom. V rámci praktickej výučby učí informačné technológie. Hovorí, že ho v práci ovplyvňuje vek počítačov v učebni v ústave a, samozrejme, aj obmedzenia súvisiace priamo s výkonom testu. Študenti tak získavajú len základné poznatky z možností využitia výpočtovej techniky.

Začiatok spolupráce školy v Hlohovci a ústavu v Leopoldove sa datuje do roku 1984, keď SOŠT vznikla. Takto vyučovanie v ústave zabezpečovala na základe zmluvy do roku 2007. Po štvorročnej prestávke spoluprácu od 1. septembra 2011 obnovili a trvá podnes. „Žiaci v Leopoldove dosahujú veľmi dobré výsledky. Napríklad vlni absolvovali záverečné skúšky s vyznamenaním piati z desiatich, s veľmi dobrým prospechom traja,“ konštatuje na záver riaditeľka SOŠT Oľga Kropelová.

Pripravila Iveta Pospíšilová
Foto: ZVJS Leopoldov

Memoriál padlých príslušníkov zboru

V tomto roku si pripomínáme 24. výročie smutnej tragédie, keď o život počas výkonu služby prišli príslušníci leopoldovskej väznice. Zároveň je to najväčšia tragédia v dejinách slovenského, ba možno aj stredoeurópskeho väznenstva. Tohtoročnú spomienku tvorilo niekoľko podujatí. Prvým bol Memoriál padlých príslušníkov zboru o pohár riaditeľa ÚVTOS a ÚVV Leopoldov. Ten sa začal v sobotu 21. novembra v nafukovacej športovej hale a otvoril ho zástupca riaditeľa ÚVTOS a ÚVV mjr. Mgr. Roman Dekan. V tom istom čase pred pamätníkom príslušníkov pri administratívnej budove väznice sa zišli na neformálnom spomienkovom stretnutí, v rámci ktorého si uctili pamiatku zavraždených príslušníkov, riaditeľ leopoldovského ústavu pplk. Ing. Michal Halás, riaditeľ nitrianskeho ústavu pplk. Mgr. Milan Rus, ktorý takisto začínal svoju dráhu v podmienkach slovenského väznenstva v Leopoldove, a ústavu na výkon trestu v Hrnčiarovciach nad Parnou pplk. Mgr. Marek Kresan.

Na memoriáli vzdalo svojou účasťou päť družstiev a okrem riaditeľov ústavov sa na ňom zúčastnila aj primátorka mesta Mgr. T. Kavuliaková. Mesto Leopoldov na ňom reprezentovali

Pamiatke príslušníkov sa poklonil aj generálny riaditeľ ZVJS

valo mužstvo Sivých jastrabov v zložení Matej Jančár, Jaroslav Chovan, Igor Tittel, Ivan Hegedúš, Martin Nosál, Róbert Gubáň, Miloš Gatci, Jozef Danišovič, Milan Klačko a Ivan Valko. Pohár riaditeľa ústavu napokon zostal v Leopoldove – po jednotlivých rôzne bojovných zápasoch, po ktorých si hráči i tak vždy podali ruky, napokon ako víťazi memoriálu vyšli hráči ÚVTOS a ÚVV Leopoldov. Na druhom mieste po peknej hre skončili mestečskí Siví jastrabi, na treťom mieste hráči ÚVV a ÚVTOS Nitra, na štvrtom hráči ÚVV a ÚVTOS Bratislava a na piatom ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou.

Súčasná a niektorí bývalí príslušníci ústavu si za účasti vedenia ústavu, generálneho riaditeľa ZVJS plk. Ing. Milana Ivana pamiatku tragicky zosnulých kolegov mjr. Františka Slobodu, npor. Milana Černého, ppor. Milana Galbavého, ppor. Igora Jošta, ppor. Mariána Zennera pripomenuli aj položením kvetov a čestnými salvami pri pamätníku príslušníkov v piatok 27. novembra.

(jh)

Dňa 6. 11. sa v telocvični ZŠ Leopoldov uskutočnila Slávnostná imatrikulácia prvákov. Žiaci štvrtého ročníka zaviedli našich prváčikov do krajiny Abecedovo, kde podstúpili skúšku šikovnosti a boli povýšení do radov školákov.

Slávnostnú imatrikuláciu prvákov moderovali žiaci 4. A a 4. B triedy. V úvode deti privítal kráľ Leopold, ktorý dohliadal na správne plnenie úloh. Prváčikovia sa predstavili svojou prváckou hymnou My sme smelí prváci a krátkym programom, ktorý si pripravili za pomoci pani učiteliek (1. A – Abeceda, 1. B – Rafaela stonožka). Štvrtáci ich zase oboznámili s písmenkami celej abecedy veselým tančekom, ktorý zožal veľký úspech. Právoplatní členovia prváckeho rádu však museli splniť jednoduché úlohy, preukázať svoju šikovnosť a zložiť prvácky slub. Najskôr začali svoju skúšku písmeňkovú

vily. Úlohou detí bolo správne pomenovať písmenká na vyšľaných zásterkách a vymyslieť naň slová. Matematické a geometrické úlohy preverili číselní škriatkovia. Deti vyfarbovali geometrické útvary a určovali počet bodiek na kockách. Poslednou skúškou bolo správne poskladať a pomenovať obľúbené domáce zvieratká. Po splnení úloh boli žiaci pasovaní kráľom za riadnych školákov. Zložili prvácky slub, predstúpili pred kráľa, ktorý ich pasoval. Za odmenu dostali imatrikulačné listy, medailu múdrej sovy a sladkú odmenu. Na záver si v sprievode štvrtákov zaspievali veselé pesničky. Naši malí prváčikovia sa tešili účasti nielen svojich rodičov, ale i starých rodičov, ktorí si našli čas a prišli sa na túto slávnostnú udalosť pozrieť. Želáme im veľa síl a úspechov v našej škole.

Mgr. Lenka Havalová

Deti si v nočnej škole urobili rozprávku

Kto by nepoznal pevnosť Boyard a ktoré z detí neláka tajomno, ktoré ešte vane zo starých ľudových rozprávok a najmä z atmosféry noci? Veď práve noc odjakživa bola tou fázou dňa, keď vraj vyliezali zo svojich skryš bosorky a ľudia videli všakovaké strašidlá, ktorých sa báli najmä deti. A či to asi nápad bol, do školy v noci liezť? Aj túto otázku si možno podchvíľou položili deti na noč-

nej akcii, ktorú pre ne „spískali“ traja učitelia. Pod rúškom noci sa začali v stredu 28. októbra v škole schádzať rodičia, starí rodičia a deti so spacákmi, karimatkami, baterkou a pyžamkom. Čo sa asi bude diať?

Deti sa rozložili v telocvični a rozlúčili sa s rodičmi. Štyridsatdeväť mladých školákov už čakala krásna a tajomná Rozprávková noc v škole...

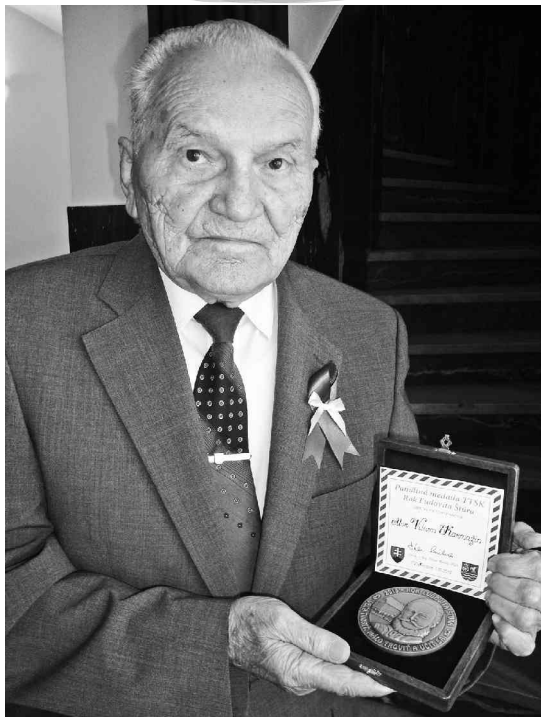
Priestory školy boli vyzdobené v duchu tajov, strašidiel a kde-tu obrysy predmetov či postáv obľizovali len plamene sviečok. Dobrodružná noc v škole sa začala. Družstvá Okáčov, Brucháčov a Strapáčov si pripravili baterky a vydali sa na cestu. Ich úlohou bolo získať indície k pokladu. Dostať sa k indíciám však nebolo ľahké – ako v rozprávke bola cesta k nim výsledkom poctivej alebo uvážlivej práce malých hrdinov. A ak chceli indície získať, museli pod dohľadom pani učiteľiek Suchánkovej, Holanovej a pána vychovávateľa Tomíka plniť všakovaké úlohy. V jednej z nich mali napríklad postaviť najvyššiu vežu pre Zlatovlásku, v inej zasa museli hádať názov rozprávky, ale tí šikovnejší zasa mohli previesť svoju zručnosť v skladaní rozprávkových puzzlí či v hádzaní lopty do čarovného vreca. Svoju úlohu adresovala leopoldovským školákom dokonca aj sama Zlatovláška, ktorej museli mladí hrdinovia zapliesť vrkoč. Bola to veru zábava! Trocha strachu niektorým zasa nahnalo vyberanie cukríka z neznáma a deti si sprítomnili rozprávku o Jankovi a Marienke vo vtipnej dis-

ciplíne, keď mali vyk्रीmiť Janka lekvárovým chlebom.

To však nebolo všetko. Iba indície predsa neznamenajú nič. Školákov tak čakala ďalšia pomerne ťažká úloha – poskladať ich tak, aby dávali zmysel a aby im nakoniec ukázali aj vytúženú cestu k pokladu. Po namáhavom skladaní výslednej indície, do ktorého sa zapojili všetky deti, bola indícia na svete a tá ich napokon priviedla k tajomnému pokladu v útrobách tmavého hradu. To bolo radosť, keď tu našli plnú truhlicu sladkostí! Spoločne ju preniesli do telocvične, kde na nich už čakala čerstvá voňavá pizza, čaj, ovocie a sladkosti. Prišiel čas na zaslúžené spoločné hodovanie. A keď už všetko popapali, umyli si zúbky, uložili sa do provizórnych postielok a aby sa malým hrdinom dobre zaspávalo, spoločne si pozreli nočnú rozprávku. Po náročnej noci sa deti ráno naraňajkovali, zbalili spacáky, diplom za statočnosť a pobrali sa domov. O ôsmej hodine tak opustili čarovné miesto s nádejou, že o rok sa na ňom znovu stretneme.

(zš, jh)

Dirigent, ktorý začínal v trestnici

Počas Dňa Trnavského samosprávneho kraja 1. októbra 2015 udeľoval predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš župné ocenenia a pamätné medaily z príležitosti Roka Ľudovíta Štúra. Jedným z ocenených bol aj dlhoročný dirigent spevackého zboru Zvon zo Serede a ďalších telies, najstarší, dnes už 93-ročný aktívny dirigent na Slovensku, leopoldovský rodák Viliam Karmažin. Málokto vie, že svoju dirigentskú kariéru začínal vo vtedajšej trestnici a tu sa aj zoznamoval s tamojšími organovej hudby.

Pri príležitosti 90. výročia svojho vzniku nedávno účinkoval v Seredi spevácky zbor Zvon v tamojšom kine so svojím aktuálnym repertoárom. Akože ináč, dirigoval ho najstarší slovenský dirigent, náš rodák Viliam Karmažin. Za dlhé desaťročia prešiel zbor rôznymi zmenami od mužského zboru k miešanému, časom sa menili i jeho spresňujúce pomenovania

ako spevokol, učiteľský spevácky zbor či mestský spevácky zbor. Názov Zvon sa nikdy nezmenil. „Meno je trváce ako kvalitný zvon a hlas zboru sa nesie ďaleko ako zvuk zvonu,“ hovorí jeho dirigent Viliam Karmažin, ktorý je aj čestným občanom Leopoldova. V jeho rodnom liste stojí, že sa narodil v Leopoldove-trestnici 23. septembra 1922, jeho otec pracoval v trestnici ako dozorca a spolu s inými rodinami bývali v bytovke, ktorá jej patrila. Rodiny vtedajších dozorcov žili družne. Dirigent si živo spomína najmä na večerné posedenia, keď na gitare hrával Erni Enderle, ktorý nielenže tento nástroj bravúrne ovládal, ale i krásne spieval. „Nejednu pieseň som sa od neho naučil a pamätám si ich veľa dodnes. Keď sme sa v roku 1939 presťahovali do Serede, po sedemástich rokoch som sa ťažko lúčil s Mestečkom,“ hovorí v spomienkovej autobiografii Spomienky dirigenta. Uprostred väznice stál kostol a práve on bol miestom prvých kontaktov umelca s organom a hudbou. „Mal tvar kríža. Do hlavnej lode chodili pravidelne trestanci každú nedeľu ôsmej ráno na Božie služby. Trikrát v mesiaci bývala rímskokatolícka a raz gréckokatolícka omša. Tú prvú celebroidal pán dekan Jozef Janec z neďalekého Mestečka a tú druhú slúžil kňaz, ktorý sem cestoval z Prešova,“ spomína si. Do Kostola sv. Leopolda pravidelne chodili a tu aj malý Viliam striedavo minštroval.

V tom čase učil vo väznici Gejza Erdélyi a zároveň viedol aj mužský spevácky zbor, ktorý príležitostne spieval v kostole na Vianoce, Veľkú noc a ďalšie sviatky. Raz tam si tam dokonca zaspieval sólo aj operný spevák z Budapešti, uväznený za dajakú špionáž. Učiteľ bol za-

roveň aj organistom v tamojšom kostole a jeho manželka Anna zasa riaditeľka aj učiteľka jednotriedky pre deti dozorcov. Učiteľka na jednej hodine vyučovala všetkých v jednej triede – od prvákov po piatakov. Každému ročníku sa venovala 15 – 20 minút. Vtedy, počas osláv vzniku Československej republiky, vystúpil Viliam Karmažin prvý raz pred publikom, a to prednesom Rázusovej básne Ja som malý... Oslavu vtedy dokonca filmoval páter Dominik od hlohovských františkánov. „V spomínanom kostole bol kostolníkom jeden z dozorcov, volal sa Pekarík. Každú nedeľu, keď už prichystal v sakristii všetko potrebné na omšu, odchádzal pred pol ôsmou na raňajky a vracal sa päť minút pred ôsmou do sakristie. Jeho neprítomnosť som vždy využíval a vybehol som na chór k organu. Natahal som si mechy a začal som skúšať hrať. Najprv jedným prstom, neskôršie i oboma rukami. Vzduch v mechoch mi vydržal asi dve-tri minúty, než som zakaždým musel odbehnúť za organ a znovu si mechy nohou natahať. Dával som si pritom pozor, aby ma kostolník neprichytil, lebo by bolo bývalo zle. Tak som to skúšal niekoľko rokov, až sa mi podarilo nacvičiť i piesne, ktoré sa v omši spievali. Noty som poznal, lebo som pravidelne chodil do Mestečka k páňovi profesorovi Baštovi, ktorý ma učil hrať na husliach. Bol veľmi prísny a neraz som dostal sláčikom po prstoch, keď som niečo nezahral tak, ako bolo treba.“

Puzdro na husle nemal, preto ich nosil len vo veľkom papierovom vrecku, z ktorého trčal slák. Učiteľ Erdélyi spozoroval, že má záujem o hudbu, preto ho pustil do svojho učiteľského bytu, kde mu ukázal, ako sa hrá na harmóniu, ba dokonca neskôr mu dovolil aj na konci sv. omše zahrať v kostole. „Na meštianke nás učil spev, teda hudobnú výchovu, pán učiteľ Florián Ondriš z Červeníka. Piesne, ktoré sme sa učili, sprevádzal hrou na husliach. Za jeho chrbtom som rukami a ceruzkou dirigoval. Keď som zaregistroval, že pán učiteľ mení smer, rýchlo som sa posadil. Raz som to však nestihol... Jemne ma chytil za vlasy, vytiahol ma pred katedru a celú pieseň som musel pred katedrou oddirigovať. A tak s jeho pomocou som neskôr takto dirigoval aj školský zbor. Úlohou dirigoval ho učiteľ Ondriš poveril aj na tzv. stromkovej slávnosti, keď v roku 1936 mali na námestí zasadiť lipu ako symbol slovanstva. Vyššie ročníky mali zaspievať pieseň Zasadil som čerešienku v humne,“ spomína si. A tak počas slávnosti za účasti starostu Kleimana sa predstavilo 150 žiakov mestečskej meštianky a on ako ich dirigent na nádhernom predstavení, ako sám hovorí. Nestál na podstavci, ako to bývalo zvykom, ale uprostred polkruhu spevákov bol navýšený len malý kopček, z ktorého mal rozhľad na všetkých spevákov. „Pokračovateľom mojej dirigentskej dráhy sa stal Ing. Roland Eloed, vysoký úradník väznice talianskeho pôvodu, ináč klavirista a zároveň skladateľ. Ako druhák na hlohovskom gymnáziu som mal vlastný detský spevácky zbor, ktorý pozostával z detí dozorcov väzenskej stráže, asi tridsať spevákov. Prvé vystúpenie sme mali po roku návstu pri odhalení pomníka gen. Milana Rastislava Štefánika 8. mája 1938 na námestí väznice pri kostole za prítomnosti prezidenta najvyššieho súdu Dr. Martina Mičuru. So speváckym zborom som potom ešte asi rok vystupoval, no dochádzka do gymnázia a učenie mi vzalo veľa času. Po skončení kvarty, keď otec odchádzal do dôchodku, sa naša rodina presťahovala do Serede.“

A práve Sereď sa stalo mestom, kde ďalej rozvíjal svoje majstrovstvo. Spevácky zbor Zvon diriguje od roku 1942, predtým viedol detský spevácky zbor na základnej škole, založil a dvadsať rokov dirigoval spevácky zbor Zora v Galante. Okrem dirigovania sa venuje i úpravám partitúr, komponovaniu skladieb a sakrálnnej hudbe. Svojimi hudobnými príspevkami vytvára slávnostnú atmosféru pri vstupoch do manželstva a ostatných občianskych obradoch. Získal množstvo ocenení za šírenie komorného umenia. Spomenieme iba posledné - v roku 2008 dostal ocenenie od Trnavského samosprávneho kraja a 4. januára 2008 bol zapísaný v Slovenskej knihe rekordov za 65 rokov dirigovania jedného zboru.

(maju, jh)

Pozvánka na vianočné trhy

Milí spoluobčania, dovoľujeme si Vás pozvať na už tradičné vianočné trhy v našom meste. Uskutočnia sa v sobotu 12. decembra na Námestí sv. Ignáca a veríme, že si vyberiete zo zaujímavého programu, ktorý uvádzame v podobe krátkeho scenára. Okrem neho sme počas vianočných trhov pripravili ochutnávku tradičných vianočných dobrôt, napríklad kapustnice a horúceho punča.

Od 10. hodine počas celého dňa sa uskutoční predaj výrobkov drobných remeselníkov – rezbárov, medovníkárov, výrobcov šitých bábik či ručne vyrábaných mydielok, cukrovinkárov a pod. Okolo obeda príde trhovníkov aj návštevníkov pozdraviť pásmom skladieb Mestečanka.

Medzi 13. a 14. hodinou Vás pozývame na vianočný recitál Mgr. Mgr. Art. Lenky Slovákovej a medzi 14,00 a 14,30 h sa predstaví svojím príležitostným repertoárom súbor CANTICA – NOVA.

Mestečanom i Leopoldovčanom, ktorí majú radi príbehy zo starého Mestečka, isto príde vhod pozvanie na slávnostné uvedenie a prezentáciu knižky Ivana Szabóa ŽABY NA TROLASKOCH za účasti autora knihy a primátorky mesta. Knižku ako vhodný vianočný darček si budete môcť kúpiť priamo na prezentácii, ktorá sa začne o 14,30 h.

O 15. hodine sme pripravili vystúpenie umelca Ľuboša Straku, majstra ľudovej umeleckej výroby a výrobcu ľudových hudobných nástrojov, pastierskych píšťal a fujár.

Veríme, že spolu s nami sa pridáte nadýchať príjemnej predvianočnej atmosféry a necháte pookriať svoje duše.

Zároveň si Vás dovoľujeme pozvať na privítanie Nového roka i nového roka 2016. Stretne sa pred silvestrovskou polnocou na námestí a prvý január privítame pestrým ohňostrojom.

(ra)

VČERA, DNES A ZAJTRA (10)

Nedávno...

Nedávno som chvíľu v televízii pozeral dokument o slovenských, ale aj českých disidentoch spomínajúcich na ťažké časy komunistického útlaku a represálií štátnej bezpečnosti. Spomínali chlapi v zrelom veku, so šedivými bujnými bradami, od cigariet očadenými fúzmi, podaktorí s vlasmi zopnutými do gumičky, s evidentne neodmysliteľnou fľaškou a štamperlíkmi v rukách. No prosťo... slovenský underground – podzemie. Podzemie paradoxne vytlačené vysoko do hôr, kam sa vraj eštebákom za nimi chodiť nechcelo a kde, ako sami protagonisti tvrdili, sa cítili konečne slobodne. Bolo zrejmé, že návrat do známych miest slovenskej prírody a pripomenutie až dobrodružných stretnutí im robilo dobre. Ved mohli s hrdosťou deklarovať, že už vtedy patrili na správnu stranu, nie ako väčšina morálne, intelektuálne aj materiálne zbadačeného národa. Ten dokument som nedopozeral. Po chvíli mi bez úžitku začal pretekať myslou a možno som sa aj hanbil, že ja, človek približne rovnakého veku, som vtedy asi ako mnohí iní, zdá sa, nepochopil, čo je to sloboda, čo je správne, kde je sever, a tak sa takým a podobným „zaslúžilým disidentom“ nemôžem rovnať.

Nuž veru, mal som vtedy iné záujmy. Oženil som sa, predal vytúžené, u mamy vyvzdorovanú krásnu motorku Jawu 350, aby som za ňu mohol v rodičovskom dome rekonštruovať plynové kúrenie. A urobiť konečne kúpeľňu a splachovacie WC, zodpovedajúce to atribúty bývania dvadsiateho storočia, do ktorého mali onedlho pribudnúť noví malí obyvatelia.

Mierne sa zadlžiť vtedy neznamenal nijaký veľký problém. Napríklad novomanželská bezúročná pôžička s odpismi pri narodení dieťaťa zabezpečila mojej práve založenej rodine to, čo som nevyhnutne potreboval. Bol som zamestnaný, resp. som nemohol byť nezamestnaný, preto som sa vôbec nezaoberal problémom, že by som nemal z čoho splácať dlh, alebo straty strechy nad hlavou zásahom exekútora. Nevieť, či pozícia exekútora vtedy vôbec existovala. Zdá sa, že mi chýbal zásadný dôvod a určite aj odvaha vyliezť 1. mája na tribúnu a zvolať, že tu niečo škripe, že nahlas sa o tom vyjadrovať je nepredstaviteľné a najmä, že cisár je nahý. Nemôžem však povedať, že som, najmä v práci, divoko a rozhorčene nediskutoval o množstve nedostatkov a problémov okolo nás. O schizofrenickej propagande napredovania alebo fungovania rozvinutej socialistickej spoločnosti ani nehovoriac. Vtedajší slovník sa hemžil všakovakými tézami a deklarovanými nepravdami. Ostatne, celkom tak ako dnes. V osemdesiatych rokoch to však bola jalová, takpovediac všeobecná, pivná kritika z pozície sociálne zabezpečeného života.

Iné boli roky päťdesiate, keď naozaj išlo odporcom a kritikom režimu o život a mnoho ľudí oň vo vykonštruovaných politických

procesoch aj prišlo. Veľa vecí sme nevideli a nevedeli, v mnohých sme podľahli propagande, mnohé nás naučili alebo nenaučili osnovy v školách a je pravda, že niektoré sme ani vidieť nechceli. Mnohí, ja tiež, sme videli malú užitočnosť našich zamestnaní, ale napriek tomu sme chodili do práce so snahou plniť čo najlepšie úlohy, ktoré boli na nás kladené.

Len nechápem, ako mohol ten totalitný, hospodársky neschopný, ekonomicky slepý režim produkovať zákony, z ktorých viaceré vydržali až dodnes. Ako to, že som vtedy v podstate takmer nevedel, že som sociálne a zdravotne poistený, no dnes ma na každom kroku nehorázne šikanujú hlúpi byrokrati a nepodarky v podobe zákonov, ktoré nekompetentný parlament (dnes už, bohužiaľ, aj európsky) ustavične mení? Ako to, že sa dodnes predáva – lepšie povedané rozdáva – majetok, ktorý komunisti „ukradli“? Ako to, že ho oni za štyridsať rokov celkom nepreštrovali a neprejedli, ako to teraz robia všetky porevolučné vlády? Ako to, že sa do dnešného dňa notoricky reprízuju skvosty československej kinematografie a televíznej tvorby aj v komerčných televíziách a sú hlavnou zložkou vysielania pri najväčších sviatkoch roka už celých dvadsaťpäť rokov od „nežnej“? Ako mohli vzniknúť v čase takého kultúrno-spoločenského útlaku a ako to, že sa dodnes ich vysielacie práva televíziám úspešne predávajú, aby do nich mohli vložiť stupídne reklamy a tak zarábať na „socialistických brakoch“? Prečo je rast dnešnej mladej hereckej generácie málo výrazný, prečo sa utápa jej talent v bezduchej seriálovej tvorbe, ktorá sa asi často reprízuovať nebude? Prečo sa voľakedajšie rozumné prepojenie učňovského školstva na výrobu po prevrate zrušilo ako prežitok socialistického plánovania, keď sa k nemu dnes, plačúc nad často nezmyselným pôsobením trhovej mechaniky, vraciam? Prečo dnes vysokoškolsky vzdelaný človek a jeho odborná úroveň nič neznamená a je skôr tabuľková nutnosť, tak ako bolo kedysi predurčenie v takzvanej nomenklatúre? Kam dospela práca s mladými športovými talentmi, ktoré produkoval ten neschopný minulý režim? Ako to, že ženy musia byť zamestnané vo väčšej miere ako kedysi? Prečo ich muži neužívajú, ako sa to kuloárne veľmi vyčítalo minulému režimu? Je fakt, že okrem zatracovaného MDŽ pribudli ženám nové sviatky, ale to je všetko. Vlastne nie. Pribudlo im viac práce, po porevolučnom populačnom útlme našťastie aj detí, lenže zmizli jasle, ubudlo škôlok. Dnes už nikto nemá snahu, či už z presvedčenia alebo donútenia, budovať nič verejnoprospešné zadarmo pre nás všetkých napríklad ako kedysi pri budovaní škôl a predškolských zariadení v rámci zatracovanej akcie Z. Prečo?

Otáznikov je akosi priveľa a je to iba zlomok toho, čo sa ponúka na úvahu. V každom prípade sú to však dnes otázky kacírské, pretože stále prevláda silný, najmä silný mediálny názor, že hľadať kladné súvislosti života v tzv. zločineckom socialistickom režime je neprípustné, nepochopiteľné a nebezpečné.

Ajhľa, na konci sa moja úvaha zrazu stáva nebezpečná, nepochopiteľná, a stáva sa možno aj hlasom podzemia, aj keď neviem, či nie som sám, komu občas takéto kacírské myšlienky napadnú. Šedivé vlasy aj bradu mám, do hôr nechodím, štamperlíky rád nemám, namiesto eštebákov sa to tu hemží zlodejmi a mafiánmi, ale je tu, prepytujem, sloboda...

Vojtech Moravčík

DEVIATACI NAVŠTÍVILI PRIMÁTORKU MESTA

O ôsmej do školy, poobede domov... I tak by sa dala opísať „denná rutina“ žiakov ZŠ. Ešteže na nás pani učiteľky myslia, pretože aj my, deviataci, sme sa dočkali projektového dňa s názvom Mám právo aj zodpovednosť.

Vyrazili sme na mestský úrad. V škole sme obetovali čas prípravou na tento nezvyčajný deň. Veď predsa o štyri roky budeme dospelými občanmi a mali by sme sa už teraz plnohodnotne zaoberať životom tohto mesta, aby sme fungovali ako jeden celok. Pripravovali sme sa so zodpovednosťou a miernou trémou, veď sme sa mali stretnúť s hlavou tohto mesta, so samou pani primátorkou.

Nebolo ľahké zmeniť slovník obyčajného tínedžera, ale myslím si, že sme na úrad vstúpili ako uvedomelí slušní občania Leopoldova, ktorí sa zaujímajú o svoje mesto, v ktorom bývajú. A to sme tiež urobili. Pani primátorky sme sa pýtali množstvo otázok, ktoré nás ako žiakov zaujímali. Padli otázky o budúcnosti mesta, napríklad aké akcie sa chystajú, čo s budovou mestského úradu, kina, ale i čo bude so starým cintorínom, Štrkovkou či prázdny miestom pri moste na Trolaskoch. Poviem iba to, že sa máme na čo tešiť.

Na všetky naše otázky sme rovnako dostali slušnú odpoveď a som veľmi rada, že pani primátorka sa k nám postavila ako k obyvateľom Leopoldova. Pôsobila veľmi príjemne. Priznávam, že nebola žiadna otázka, na ktorú by nevedela odpovedať a to v nás vyvolalo obdiv. Niektorí z nás prejavili záujem pomáhať ako dobrovoľníci pri organizovaných podujatiach v meste...

Ako by sme však mohli zabudnúť, že Terézia mala meniny, a tak sme jej s radosťou pogratalovali a na spomienku dali aspoň kvety. Deň sme si užili, myslím si, že všetko dopadlo tak, ako sme očakávali. Ďakujeme za prípravu našim pani učiteľkám,

ale hlavne aj našej Primátorky za čas, ktorý si pre nás našla. Želáme jej veľa úspechov v pracovnom, ale i osobnom živote.

Slávka Hrašková, IX.ročník

LEOPOLDOVSKÁ KVAPKA KRVI

Po niekoľkých mesiacoch vedenie mesta opäť zorganizovalo humanitnú akciu, ktorej zámerom je prispieť k dostatku jednej z najvzácnejších tekutín – krvi. Podujatie zabezpečila mobilná jednotka Národnej transfúznej stanice a zasadacia miestnosť mestského úradu sa 8. októbra razom premenila na odberové miesto, ktoré v ten deň navštívilo šesťnásť dobrovoľných darcov krvi z Leopoldova, ale prišlo aj niekoľko darcov z regiónu. Nechýbali medzi nimi ani nositelia Zlatej či Striebornej Janského plakety, ale aj príležitostní darcovia. V našom meste žijú aj darcovia, ktorí príležitostne darujú krv v meste, kde pracujú. Všetkým patrí úprimne podakovanie za všetkých pacientov, ktorým darovaná krv neraz zachráni život alebo zlepší kvalitu života.

(ra)

RÔZNE VÝPISY VYBAVÍTE UŽ AJ

NA MESTSKOM ÚRADE

Štátna správa v spolupráci so samosprávou v krátkom čase uvedie do činnosti systém tzv. integrovaného obslužného miesta. V Leopoldove bude toto obslužné miesto zriadené na matričnom úrade v budove mestského úradu a občania si v rámci neho budú môcť vybaviť potvrdenia či výpisy, za ktorými často cestovali do iných miest. Niektoré služby tohto typu už dnes ponúka napríklad aj pošta. Obslužné miesto by malo začať fungovať už v decembri a stanovené sú aj garantované poplatky za konkrétne služby:

1. výpis a odpis z registra trestov, poskytnutie výpisu z registra trestov obsahujúceho informáciu o odsúdení v inom štáte EÚ fyzickej osobe a poskytnutie odpisu z registra trestov obsahujúceho informáciu o odsúdení v inom štáte EÚ fyzickej osobe (aj negatívne) podľa požiadavky 30 sadzobníka súdnych poplatkov – 1,90 eura;
2. vyhotovenie a vydanie výpisu z obchodného registra s výnimkou podľa § 8 ods. 2 zák. č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a po vykonaní zápisu podľa § 200b ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku v listinnej podobe podľa položky 24b písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov – 4,50 eura;
3. výpis z katastra nehnuteľností, za každých aj začatých 20 parciel, 20 stavieb, 20 bytov alebo nebytových priestorov v rámci jedného výpisu podľa položky 10 písm. a) prvého bodu sadzobníka správnych poplatkov – 3,90 eura;
4. podanie vo veci, ktoré nie je explicitne uvedené v sadzobníku poplatkov – 8 eur;
5. ostatné nešpecifikované služby – úhrada bude realizovaná podľa sadzobníka prevádzkovateľa.

(ra)

POZOR NA VOLEBNÉ NOVINKY

Hoci sa voľby do Národnej rady SR ešte len blížia, už teraz sú známe niektoré podrobnosti napríklad aj o zmenách v spôsobe hlasovania. Ministerstvo vnútra SR pripravilo na nasledujúce parlamentné voľby niekoľko novinek. Jednou z nich bude tá, že domácnosť dostane už len jedno oznámenie o čase a mieste konania volieb a takisto len jeden zoznam kandidátov. Pokiaľ ide o hlasovací preukaz, ten si bude môcť občan vybrať osobne, ale aj prostredníctvom splnomocnenej osoby aj na tunajšom mestskom úrade.

Zásadná zmena sa bude týkať spôsobu hlasovania. Občan sa bude musieť po vydaní hlasovacieho lístka nielenže preukázať platným občianskym preukazom, ale takisto sa po preverení totožnosti podpísať do voličských zoznamov, aby svojím podpisom potvrdil, že sa na voľbách zúčastnil. Ďalšia zmena sa bude týkať spôsobu manipulácie s nepoužitými hlasovacími lístkami. K tejto zmene sa pravdepodobne pristúpilo po minulých podozreniach s kupčením s voličskými hlasmi. Volič po vložení vybraného hlasovacieho lístka do volebnej urny nebude môcť z hlasovacej miestnosti vyniesť žiadny nepoužitý hlasovací lístok. Nepoužitý hlasovací lístok bude musieť odovzdať priamo vo volebnej miestnosti do škatule určenej na tento účel. Ak ich do nej nevloží, volebná komisia ho vyzve, aby nepoužitý hlasovací lístok odložil do škatule s nepoužitými hlasovacími lístkami. Ak volič aj tak nebude rešpektovať inštrukciu volebnej komisie a neodovzdá nepoužitý hlasovací lístok, tá ho upovedomí o tom, že svojím konaním sa môže dopúšťať trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda (tu už pre voliča môžu nastať trestnoprávne dôsledky v zmysle zákona o priestupkoch v správe).

(jh)

Majitelia garáží a malých stavieb majú poslednú možnosť zlegalizovať ich!

V predchádzajúcom čísle časopisu sme informovali občanov o tom, že si majú skontrolovať, či majú zlegalizované svoje (aj staršie) stavby – rodinný dom, garáž či inú samostatne stojacu stavbu, letnú kuchyňu a pod., ktorá by mala byť zapísaná v katastri nehnuteľností so súpisným číslom. Upozorňujeme, že v zmysle stavebného zákona občania majú poslednú možnosť zlegalizovať tieto stavby s nadväznosťou na register adries do konca roka 2015.

Týka sa to samostatne stojacich garáží pri rodinných domoch, kombinovaných stavieb garáží s letnou kuchyňou či radových garáží. V zmysle zákona všetky podobné stavby majú mať vydané potvrdenie o súpisnom čísle najneskôr do 31.12.2015. Neviete, či ho máte pridelené? Pracovníčka na úseku evidencie obyvateľov Mesta Leopoldov Mgr. Viera Lietavová vám túto skutočnosť môže preveriť a odporučiť, ako ďalej postupovať. Pre legalizáciu stavby je potrebné priniesť list vlastníctva, kópiu z katastrálnej mapy či geometrický plán so zakresleným adresným bodom a kolaudačné rozhodnutie. Ak je stavba postavená pred rokom 1976, kolaudačné rozhodnutie bude nahradené čestným vyhlásením stavebníka o tom, že nehnuteľnosť postavil v konkrétnom roku.

Po uplynutí lehoty, teda po 31.12.2015, budú nezapísané stavby v zmysle zákona považované za nelegálne (čierne) stavby so všetkými právnymi následkami. Mesto môže v zmysle zákona rozhodnutím určiť súpisné a orientačné číslo stavbe aj bez žiadosti, avšak následne bude musieť situáciu riešiť podľa priestupkového zákona a sankcionovať stavebníka. V našom meste je viac nelegálne postavených garáží (bez kolaudácie a bez súpisného čísla), ide najmä o nehnuteľnosti postavené na Moyzesovej, Hlohovskej či Nádražnej ulici, ale i vo dvoroch rodinných domov občanov. Vyzývame preto občanov, aby si svoje nehnuteľnosti dali zapísať, kým je ešte čas, aby sa vyhli prípadným nepríjemnostiam. Bližšie informácie vám poskytne na MsÚ v Leopoldove pracovníčka referátu evidencie obyvateľov Mgr. Viera Lietavová (tel. 033 734 2207, e-mail: viera.lietavova@leopoldov.sk; otváracie hodiny sú uvedené na dverách MsÚ alebo na internetovej stránke mesta www.leopoldov.sk).

(vl, ra)

Šanec oslávil dvadsiatku

V tomto roku si pripomíname dvadsať rokov od vzniku našej „materskej“ organizácie, Jednoty dôchodcov Slovenska, ktorá bola predchodkyňou dnešného občianskeho združenia Šanec. Či už sme svoje aktivity rozvíjali pod pôvodným alebo súčasným názvom, počas celých dvadsiatich rokov sme sa usilovali pomáhať našim členom dôchodcom zmysluplne vyplňať voľný čas jesene nášho života organizovaním rôznych podujatí. K týmto aktivitám treba prirátat návštevu mnohých divadelných predstavení v Trnave, Nitre či Bratislave, posedenia a tanečné zábavy pri rôznych príležitostiach, množstvo výletov po Slovensku aj v zahraničí a desiatky návštev slovenských kúpalísk počas každého leta. V rámci našich exkurzií sme navštívili a obdivovali mnoho zaujímavých miest – Budatínsky zámok, Terchovú, Vysoké Tatry, Levoču, Zuberec, Oravicu, východoslovenskú perlu Košice, obdivovali sme aj slovenský orloj alebo skanzen vo Vychylovke. Zapáčilo sa nám aj v Čechách, kde sme obdivovali pamätihodnosti stavežatej Prahy, Ledníc na Morave i Kroměříža. Navštívili sme aj

pútnické mesto Hostín, Hodonín a tiež kúpeľné mesto Luhačovice či skanzen v Rožňove pod Radhoštom. Viac ráz sme cestovali do Poľska, učarili nám Krakov, Wawel, soľná baňa vo Wieliczke, Čenstochová, Licheň, ale aj poľské Tatry či družobný Fertőszentmiklós v Maďarsku. A ani tento rok nebol výnimkou. Vždy sa snažíme načúvať „hlasu ľudu“, v tomto prípade hlasu členov nášho združenia a organizovať akcie podľa ich želaní a predstáv. Na začiatku roka, 30. januára, sme navštívili divadelné stvárnenie hry Ferka Urbánka Kamenný chodník v trnavskom krajskom Divadle Jána Palárika. S približujúcou sa jarou sme 8. februára zorganizovali fašiangovú zábavu v školskej jedálni a zúčastnilo sa na nej 96 našich členov. V predveľkonočnom období, 11. marca, zasa naše členky a naši členovia navštívili čokoládovňu v rakúskom Kittsee, krátko po tomto výlete sme 15. marca zorganizovali výročnú členskú schôdzu, na ktorej sme pred 86 členmi našej organizácie zhodnotili predchádzajúci rok a predstavili sme naše plány na ďalšie obdobie. Keďže v tomto roku si Slovensko pripomína významné výročie narodenia politika, organizátora a jazykovedca Ľudovíta Štúra, 21. mája sme navštívili Modru – múzeum Ľ. Štúra, slávnú výrobnú modranskej keramiky a arborétum v Doľanoch. Počas horúcich letných mesiacov sme sa schladili na kúpalisku v Dunajskej Strede. Na tomto výlete sa zúčastnilo 95 členov. Zatiaľ posledným našim tohtoročným podujatím bola návšteva muzikálu Pokrvní bratia na Novej scéne v Bratislave. Ale podobne ako po minulé roky aj v tohtoročnom decembri pripravujeme predvianočné posedenie.

Aj keď nie vždy sa dá vyhovieť všetkým, veríme, že sme pre našich členov pripravili aj tento rok zaujímavý program. Zároveň si uvedomujeme, že by nebolo možné zorganizovať ho bez výdatnej pomoci Mestského úradu v Leopoldove. Preto hlavné podakovanie patrí Mestskému zastupiteľstvu v Leopoldove a primátorke Mgr. Terézii Kavuliakovej. V mene celej našej organizácie sa chcem preto poďakovať nielen pani primátorke, ale aj všetkým poslankyniam, poslancom a pracovníčkam mestského úradu. Zároveň im a takisto všetkým našim členom a priaznivcom a ich rodinám chcem zaželať príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa zdravia, Božieho požehnania a lásky a v blížiacom sa roku 2016 veľa pracovných úspechov a múdrych rozhodnutí.

Michal Adamkovič

Výlet do strašidelných Smoleníc

Aj keď októbrové upršané počasie nežičilo plánovanej prezentácii vyrezávaných tekvicových strašidiel v parku ani po jej preložení, mohli si leopoldovské deti strašidelnú atmosféru užiť na mieste na to priam stvorenom – na zámku. Mesto pre ne pripravilo v poslednú októbrovú sobotu výlet do Smoleníc, kde sa im mali predstaviť strašidlá, zmoci, upíri a iné postavy, ktoré poznajú nielen z rozprávkových, ale aj hororových príbehov. Smolenický zámok totiž po prvý raz otvoril svoje brány festivalu s názvom Strašidlá na Smolenickom zámku. Keďže išlo o premiérové podujatie, malí zvedavci so svojimi rodičmi museli čakať o čosi dlhšie, ako predpokladali, ale vyplatilo sa. Okrem stretnutia s fantastickými bytosťami v rôznych zákutiach zámku si deti mohli zastrieľať z luku a nechať si na tvár namaľovať rôzne motívy a možno trochu aj zakonkurovať originálnym strašidlám. Rodičia zase mohli ochutnať dobré varené víno či inak sa občerstviť.

Dva dni pred tým, 29. októbra, sa zase škôlkari vybrali so svojimi pani učiteľkami na tradičný lampiónový sprievod. Pestrý blikajúci sprievod sa pohol od škôlky večer o pol šiestej a svetlo zo svojich lampiónov rozdávali na svojej trati vedúcej do parku a potom do Spolkovej záhrady. Tu ich už čakala sladká odmena v podobe keksíkov a cukríkov. Pani učiteľky by budúci rok chceli, ak bude žiť počasie, lampiónový sprievod obohatiť aj o dajaké iné príjemné prekvapenie priamo v Spolkovej záhrade.

(jh)

Na ceste vyhasol život chodca

Trnavská dopravná polícia vyšetrujú smrteľnú dopravnú nehodu, pri ktorej 14. októbra zomrel 37-ročný chodec zo Senice. 50-ročný vodič osobného auta Hyundai Getz z Trnavy viedol auto po ceste tretej triedy v smere od Maduníc do Leopoldova. Nehoda sa pravdepodobne stala tak, že ľavou prednou časťou svojho auta zrazil chodca, ktorý kráčal po vozovke bez reflexných prvkov. V dôsledku nárazu spadol chodec do protismernej časti cesty, po

ktorej práve prechádzalo nákladné auto. „52-ročný vodič nákladného Renaulta Midlum zrážke s chodcom už nestihol zabrániť. Dychové skúšky na alkohol boli u oboch vodičov negatívne. Polícia v tomto prípade začala trestné stíhanie pre usmrtenie,“ informovala nás Martina Kredatusová z Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR v Trnave.

Polícia upozorňuje všetkých účastníkov cestnej premávky, aby dodržiavali bezpečnostné predpisy. Vodičom pripomíname, že sú povinní nielen dodržiavať maximálnu povolenú rýchlosť, ale prispôbiť svoju jazdu poveternostným podmienkam, stavu vozovky a tiež svojim schopnostiam. Mali by si uvedomiť, že počasie sa môže zmeniť veľmi rýchlo a na tieto zmeny treba včas reagovať najmä znížením rýchlosti a dodržiavaním bezpečných vzdialeností od vozidiel idúcich vpredu. Rátať treba s tým, že vo vyjazdených koľajach stojaca voda, najmä v zákrutách, môže spôsobiť šmyk a tomu sa dá predísť len prispôbením rýchlosti. Pre chodcov a cyklistov v tomto období viac ako inokedy platí, že byť videný môže znamenať zachrániť si život. Reflexné prvky by už mali byť samozrejmosťou, pretože chodca pohybujúceho sa po ceste v tmavom oblečení je veľmi ťažké vidieť, navyše viditeľnosť môže byť znížená aj hmlou alebo dažďom.

Každý účastník cestnej premávky, vodič vozidla, cyklista aj chodec, by si mal uvedomiť svoju zodpovednosť, ktorú na seba berie, keď sa pohybuje po ceste. Cestná premávka je odvetvie, v ktorom zomiera najviac ľudí a k bezpečnosti na nej môže svojím postojom prispieť každý. Prostriedkom je zodpovedné dodržiavanie predpisov, ohľaduplnosť, tolerantnosť a nepreťažovanie svojich schopností. „Môžeme sa ponáhľať pred jazdou, po jazde, avšak nie za volantom. Nezabúdajme, že jazda autom je práca, na ktorú sa treba stopercentne sústrediť,“ dodáva hovorkyňa.

(jh, foto: KR PZ SR Trnava)

Ako sa darilo na futbalových trávnikoch

Kedže zakrátko sa načas skončia futbalové zápolenia, v krátkom prehľade sa pozrieme na leopoldovské futbalové trávniky, ako sa darí našim družstvám reprezentovať MTK v jesennej časti súťaže.

Dospelí – 6. liga Meva sport

Tréner: Juraj Bachňák - družstvo vedie od jesennej časti, zároveň je aj hrajúcim trénerom. Nášmu áčku sa v aktuálnej sezóne naozaj darí! Po jesennej časti skončilo družstvo na 2. priečke za Hornou Krupou, kam vycestujeme v rámci prvého jarného kola 6. marca 2016. Akú perspektívu vidí tréner? „O postupe sme zatiaľ nehovorili. Som maximalista a súťaž chceme vyhrať. Uvidíme, čo nám prinesie zima. Chcem si s každým hráčom pohovoriť osobne. Posledné tri-štyri zápasy neboli podľa našich predstáv a vyvrcholilo to prehrou v Zavare v poslednom kole. Po rozhovoroch s hráčmi uvidíme, či budeme potrebovať posily do jarnej časti.“

Hrajúci tréner (obranca) Juraj Bachňák, ktorého formoval trnavský Spartak, slávi úspechy aj v súkromí - k 5-ročnej dcérke do rodiny im pribudol na konci septembra aj syn.

VI. LIGA MEVA SPORT

Poz		Zapasy	Vyhry	Remizy	Prehry	Skóre		Body
1	Horná Krupá	15	12	1	2	48	13	37
2	Leopoldov	15	10	4	1	41	10	34
3	Majcichov	15	8	3	4	25	19	27
4	Borovce	15	7	4	4	25	18	25
5	Dechtice	15	7	4	4	36	37	25
6	Dolná Krupá	15	6	5	4	23	19	23
7	Siladice	15	6	4	5	43	31	22
8	Zavar	15	6	3	6	28	21	21
9	Červeník	15	6	3	6	38	32	21
10	Veľké Orvište	15	6	3	6	27	28	21
11	Zeleneč	15	6	2	7	43	36	20
12	Šulekovo	15	6	1	8	31	46	19
13	Dvorníky	15	5	2	8	23	42	17
14	Cífer	15	2	5	8	16	31	11
15	Brestovany	15	2	5	8	17	36	11
16	Hrnčiarovce	15	0	1	14	13	58	1

Žiaci – 4. liga

Tréner: Mgr. Richard Slovák

Naši žiaci sú momentálne na 9. mieste a najbližší zápas odohrajú 2. apríla 2016 so žiakmi Bučian.

PRÍPRAVKA SKUPINA A

Poz		Zapasy	Vyhry	Remizy	Prehry	Skóre		Body
1	Modranka	11	10	0	1	43	6	30
2	Zavar	11	8	2	1	29	4	26
3	Cífer	11	7	3	1	39	5	24
4	Zeleneč	11	7	1	3	29	10	22
5	Voderady	11	7	0	4	18	13	21
6	Hrnčiarovce	11	6	0	5	31	14	18
7	Brestovany	11	4	2	5	14	23	14
8	Bučany	11	3	2	6	24	20	11
9	Leopoldov	11	3	2	6	27	27	11
10	Križovany	11	3	0	8	27	53	9
11	Siladice	11	1	2	8	11	27	5
12	Majcichov	11	0	0	11	2	92	0

Prípravka – skupina A OffZ Trnava

Tréner: Ivan Hegedúš

Aj futbalová nádej z našej prípravky je momentálne na 9. mieste. „Súťaž sa začala cez prázdniny a na prvý zápas sme sa len tak-tak zišli, pretože chlapci boli na dovolenkách s rodinami. Až po dvoch úvodných kolách sme nastúpili v plnej zostave. V tejto časti sme stratili min. 3 body. V stretnutiach s Križovanmi a Majcichovom sme sa konečne lepšie rozbehli. Naplno sme začali trénovať až v septembri. Celkovo je naša hra oveľa lepšia oproti minulému roku. Paradoxne máme slabšiu efektivitu strelby, na ktorej chceme popracovať v zimnej príprave, ktorá sa začne vo februári. Môj plán bol skončiť do 6. miesta, čo sa nám nepodarilo. Posledné 2 zápasy nehral zo zdravotných dôvodov dôležitý člen družstva Markus Šuliman. Z družstva odišiel brankár Andrej Golány, nahradili sme ho Adrianom Malovcom. Chlapci môžu spolu hrať ešte 2 roky, v roku 2016 odídu iba 2 hráči. V kádri máme 17 hráčov,“ hovorí I. Hegedúš. Chlapci sa najbližšie popasujú s družstvom z Bučian 2. apríla 2016.

PRÍPRAVKA SKUPINA A

Pozícia		Zápasy	Výhry	Remízy	Prehry	Skóre		Body
1	Modranka	11	10	0	1	43	6	30
2	Zavar	11	8	2	1	29	4	26
3	Cífer	11	7	3	1	39	5	24
4	Zeleneč	11	7	1	3	29	10	22
5	Voderady	11	7	0	4	18	13	21
6	Hrnčiarovce	11	6	0	5	31	14	18
7	Brestovany	11	4	2	5	14	23	14
8	Bučany	11	3	2	6	24	20	11
9	Leopoldov	11	3	2	6	27	27	11
10	Križovany	11	3	0	8	27	53	9
11	Siladice	11	1	2	8	11	27	5
12	Majcichov	11	0	0	11	2	92	0

Opory družstva sú Matej Beko, Markus Šuliman, Adam Škoda, Šimon Durdý.

Strelci gólov:

Matej Beko 11 gólov, Adam Škoda 3 góly, Markus Šuliman 2 góly, Šimon Durdý 2 góly, Matúš Malovec 2 góly. Po 1 góle vsietili Samuel Kyjaci, Samuel Šiška, Marcel Škoda, Nikolas Soboslay, Samuel Košťál, Michael Svoboda.

Pripravil Jozef Krilek.

Upozornenie

Členovia Poľovníckeho združenia v Červeníku oznamujú občanom, že 12. decembra sa uskutoční poľovačka v lokalite Trolasky, 19. decembra v lokalite Podkozlie a 26. decembra v lokalite Paradajs. Ak sa budete pohybovať v týchto lokalitách, venujte, prosím väčšiu pozornosť svojej bezpečnosti.

(ra)

Dobrá chuť

k zemiakovým pagáčikom od pani Holíkovej

V čase nedávnych Krumplových hodov ešte poniektorí len vyťahovali spod zeme zemiaky, no dnes už viacerí rozmyšľajú aj o tom, aké dobroty z nich pripraviť. A práve v zime býva asi aj viac času na skúšanie nových receptov, ktoré sa už osvedčili iným. Aj preto by sme vám radi ponúkli recepty leopoldovských gazdiniek, ktoré svoje zemiakové špeciality predstavili na tohtoročných premiérových Krumplových hodoch. Postupne budeme uverejňovať recepty, ktoré nám ochotné gazdinky ponúkli alebo ešte ponúknu. Samozrejme, ponúkame priestor aj gazdinkám, ktoré svoje jedlá zo zemiakov neprezentovali verejne na Krumplových hodoch. Ak teda máta zaujímavé recepty na dobré zemiakové jedlá či iné zemiakové pochútky, stačí ich poslať na adresu casopis@leopoldov.sk, prípadne ich príležitostne odovzdať na sekretariáte mestského úradu. Ďakujeme. Dnes vám ponúkame recept na pagáčiky od pani Lýdie Holíkovej.

Pagáčiky so zemiakmi

1 kg polohrubej múky, 1 celá Hera (alebo Smetol, Palmarín) – nechať roztopiť, 1 kyslá smotana, osoliť (asi 3 lyžičky), 3 väčšie uvarené zemiaky nechať vychladnúť a postrúhať, 1 kocka kvasníc (slabé 4 dcl mlieka na kvások), 1 vajce rozšľahať na potretie.

Spolu zmiešať, nechať trochu podkysnúť, rozgúľať a potrieť vajčkom. Posypať rascou a sezamom. Piecť v horúcej rúre. Môžete pridať podľa zvyku aj čierne korenie, papriku, granulovaný cesnak, vegetu alebo grilovacie korenie.

Dobrá chuť.

(ra)

Ohlasy našich riešiteľov na šachový rébus

Skladba obsahuje mimoriadne náročnú tému – štvorázovú cyklickú zámenu štyroch matov vo dvoch variantoch – Z-42-24. Preto je možné prepáčiť aj drobné chybičky – dvojité hrozbu a vyvrátenie s braním bieleho jazdca vo fáze po 1.Se4? Petrovi k päťdesiatke želim všetko najlepšie a Okienku ešte dlhý život!

(Juraj Brabec, Bratislava)

Prajem k novembrovým „abrahámovinám“ Petrovi Gvozdjákovi okrem pevného zdravia aj veľa tvorivého šachového ducha.

(Milan Svrček, Vrútky)
(GK)

	1...Jf4 a	1...Jf6 b
1.Jc5? hr. 2.Jd7# 1...Db5! 1.Vd4? hr. 2.Vd5# Jb6! 1.Se4? hr. 2.Dg5,Vj5# 1...D:b3! 1.Vb6! hr. 2.Dd6#	2.Sc3# A 2.Sc7# B 2.Df4# C 2.Df6# D 2.Df6# D	2.Sc7# B 2.Df4# C 2.Df6# D 2.Sc3# A

Na ťahu je šachová veľmajsterka zo Starej Ľubovne

Šachistiek v domácom, ale aj medzinárodnom šachu je oveľa menej ako mužov. O to viac si ich treba vážiť, ak v tomto športe dosiahnu mimoriadne výsledky. Na Slovensku jednou z nich je aj východniarka **Eva Repková** (* 1975), ktorá hrá extraligu za Starú Ľubovňu a v ročníku 2014/2015 získali starolubovnianski šachisti majstrovský titul. Formou rozhovoru našim čitateľom prezradí niečo zo zákulisia svojho šachového umenia:

Spomeniete si ešte na svoje šachové začiatky?

Všetko sa to začalo jednu nedeľu v obývačke. Rodičia mali vo zvyku cez víkend hrať so svojimi deťmi spoločenské hry. Šachovú partiu hrali iba sami a ani vo sne by im nenapadlo, že okolo stola pobehujúca päťročná dcéra ich sleduje: „Mama, prečo tam? Ťahaj koňom!“ zvolala som a rodičia spozorneli. „Ty vieš hrať šach?“ začudovali sa. „Viem,“ smelo som odpovedala. Mama dala na moju radu, potiahla koňom a ako sa ukázalo, bola to správna voľba. Nikto ma neučil hrať šach, naučila som sa to tak, že som pozorovala rodičov. Zo škôlky ma vodil o štyri roky starší brat Marián na šachové partie ku kaviarenským hráčom. Iné možnosti v Novej Ľubovni, kde sme bývali, neboli. Spočiatku som pre nich bola asi len atrakcia, ale čoskoro zistili, že som silný súper. Najviac ma na tom všetkom tešilo to, že keď som chodila hrať, nemusela som poobede v škôlke spať. Rodičia ma zapísali do šachového krúžku v pionierskom dome, ale ten sa onedlho rozpadol, lebo všetci stratili chuť so mnou prehrávať.

Ako pokračoval váš šachový rast ďalej?

Šachový krúžok v pionierskom dome ma veľmi neposunul dopredu, ale otvoril mi ďalšie perspektívne možnosti. Keď prišla pozvánka na celoštátnu súťaž do Spišskej Novej Vsi, poslali ma tam. Zúčastnila som sa tak na prvej väčšej súťaži. Protihráčov zvyknutých na náučené ťahy som prekvapovala svojou nečakanou hrou a „zamotávala“ im hlavy. Napokon som sa stala absolútnou víťazkou podujatia. Organizátor súťaže navrhol mame, aby ma viedla na tréningy do Spišskej Novej Vsi a aj to robila. Nebolo to jednoduché, lebo auto sme nemali, priame spojenie nebolo, a tak sme privítali, keď po čase prišla ponuka z Prešova, kam bolo priame spojenie, aby som cestovala tam. Mama so mnou cestovala na súťaže po celom vtedajšom Československu. Bolo to namáhavé i finančne náročné. Nemohla som to nechať tak, lebo všade kam sme prišli, som vyhrávala a hovorili o mne, že mám talent. Keď sa však ukázalo, že aj môj o štyri roky mladší brat Štefan má šachové bunky, už si rodičia nemohli dovoliť podporovať ho ako mňa.

Aké najväčšie úspechy ste v kráľovskej hre dosiahli?

Ako šestnásťročná som úspešne reprezentovala Slovenskú republiku v Brazílii, neskôr som precestovala mnohé krajiny sveta a stala sa štvornásobnou vicemajsterkou sveta. Okrem titulu medzinárodnej veľmajsterky (WGM) mám aj významnejší titul – IM (mužský medzinárodný majster). Vyhrala som chorvátske turnaje Rijeka 2003, Punat 2003, Malinska 2005.

Stala sa z vás šachová profesionálka?

Nie som odkázaná na to, aby som sa živila šachom, ale turnaje si vyberám. Najradšej chodím tam, kde môže súťažiť aj môj šestnásťročný syn Christopher (ELO 2426 b.). Chlapec má tiež talent na šach, stal sa už majstrom Slovenska vo svojej kategórii a sedemnásť bol na

majstrovstvách Európy zo stodvadsať detí a v tomto roku tretí na majstrovstvách republiky. Veľmi som nechcela, aby sa dal na tento šport, lebo veľmi dobre poznám jeho úskalía, ale nestojím mu v ceste. Ja ho netrénujem, ale môj manžel Eric Peterson, ktorý je takisto špičkovým šachistom. Pochádza zo Spojených štátov, má doktorát z geofyziky a robil výskumy pre naftové spoločnosti. Ovláda viacero jazykov, napríklad aj japončinu a slovenčinu. Je odo mňa o sedemnást rokov starší, ale výborne si rozumieme. Doma sa rozprávame po slovensky i po anglicky. Zo Slovenska sa už neplánujem odsťahovať. Určitý čas sme žili v Košiciach a potom sme si postavili v Starej Lubovni moderný priestranný dom na kopci s výhľadom na Starolubovniansky hrad.

Aké sú vaše šachové plány do budúcnosti?

Denne sa tréningu venujem približne hodinu, ale ideálne by bolo, keby to bolo aspoň päť hodín. Kráľovskú hru mám stále rada, ale zdá sa mi, že na prvom mieste je moja rodina. Pravdepodobne vďaka harmónii v nej som chytila druhý dych a zase úspešne zbieram body v súťažiach. V domácom rebríčku mužov aj žien som v tomto roku na 38. mieste a mám 2317 bodov.

(GK)

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **Khayala Isgandarova**

Čierny: **Eva Repková**

Majstrovstvá Európy žien 2012

1. e4 d5 2. exd5 Dxd5 (V Škandinávskej obrane s medzinárodným označením B01, ktorú má Eva vo svojom repertoári, má čierny aj inú možnosť pokračovania, ako sa hralo v partii: 2. - Jf6 3.d4 Jxd5 4.c4 Jf6 5.Jc3 c5; 3.c4 c6! 4.dxc6 Jxc6) **3. Jc3 Da5** (S dámou môže čierny ustúpiť teoreticky aj na iné polia: 3. - Dd6 alebo 3. - Dd8) **4. d4 c6** (Alebo 4. - Jf6 5.Sd2 Sg4 6.Se2 Sxe2 7.Jce2 Db6 8.Jf3 Jbd7 9.0-0 e6 10.c4 Se7 11.b4 0-0 12.a4 c6 13.Dc2 Dc7 14.Vfe1 b6 15.a5 Vfb8 16.a6 b5 17.c5 Jd5 ako sa stalo v partii Karpov vs. Larsen 0:1, Montreal 1979) **5. Jf3 Jf6 6. Sc4 Sf5 7. Sd2 e6 8. Jd5** (Turecká reprezentantka z Azerbajdžanu sa nemusela s týmto ťahom ponáhľať a mohla radšej dokončiť vývin svojich figúr: 8.De2 Sb4 9.a3 Sxc3 10.Sxc3 Dc7 11.0-0 Jbd7 12.Vfe1 0-0; 8. - Sxc2? 9.d5 cxd5 10.Jxd5 Dd8 11.Jxf6+ Dxf6 12.Sb5+ Jc6 13.Dc4 Vc8 14.Dxc2 +-) **8. - Dd8 9. Jxf6 gxf6 10. De2?! (Zbytočná obeť pešiaka. Vyrovnaná pozícia by vznikla po: 10.0-0 Jd7 11.Sf4 Jb6 12.Sd3 Sg4 13.c3 Dd5 14.- Se2 0-0-0 15.a4 Jc4 16.b4 =) 10. - Sxc2 11. Sc3 Sg6 12. 0-0-0?! (Tejto pozícii by skôr pristala malá rošáda.) 12. - Jd7 13. d5 Sh6+ 14. Jd2 cxd5 15. Sxd5 Vc8 16. Se4 Sxe4 17. Dxe4 Jc5 18. Dh4?? (O remízu mohla Khayala bojovať po: 18.Dc2! Jd3+ 19.Kb1 Vxc3! 20.Dxc3 Jxf2 21.Dc2 Jxd1 22.Vxd1 Ke7 23.Je4 Da5 24.Df2 Sg7 25.Dg3 Vd8 26.Vxd8 Kxd8 27.D-b8+; 19. - Jxf2? 20.Je4 Jxd1 21.Vxd1 Dc7 22.Da4+ Kf8 23.Db4+ Kg7 24.Jxf6 e5 25.Jh5+ Kg6 26.Vd6+ +-) 18. - Sg5 19. Dg3** (Nepomohlo: 19.Dg4 Jd3+ 20.Kb1 Jxf2 21.Da4+ Dd7 22.Dxd7+ Kxd7 23.Je4+ Jxd1 24.Vxd1+ Kc6 25.Jxg5 fxg5 26.Sxh8 Vxh8 +-) **19. - Je4! (20.Dxg5 Jxc3 21.Dg7 Dd3 22.Dxh8+ Ke7) a biela sa vzdala.**

Eva Repková (* 16. január 1975, Stará Lubovňa) je slovenská šachová veľmajsterka (WGM) a zároveň medzinárodný majster (IM) v kategórii mužov. Na šampionáte ČSSR žien r. 1990 bola druhá, r. 1991 prvá. Na majstrovstvách sveta junioriek do 18 r. v Bratislave r. 1993 druhej, o dva roky v Halle 3. až 6. do 20 rokov. Na ženských olympiádach ešte stihla reprezentovať ČSSR v Manile r. 1992, v období rokov 1994 - 1996 reprezentovala SR. Koncom r. 1996 sa vydala za libanonského šachistu i podnikateľa a v r. 1997 s ním odišla do jeho vlastí. Po rozpade manželstva sa začiatkom milénia vrátila na Slovensko so synom

Christopherom a stala sa znova oporou našej ženskej reprezentácie na olympiádach od r. 2004 dodnes. Opäť sa vydala za šachistu z cudziny, majstra FIDE Erica Petersona z USA. Ten sa presťahoval na Slovensko, posilnil východoslovenský šach (s manželkou hrajú extraligu za Starú Lubovňu) a podniká so švagrom Mariánom Repkom. Eva vyhrala napr. chorvátske turnaje Rijeka 2003, Punat 2003, Malinska 2005. V roku 2004 dosiahla rating 2411, v septembri r. 2010 mala svoj vôbec najvyšší 2447, čím sa prepracovala do svetovej ženskej päťdesiatky. Reprezentovala ČSSR a SR aj na ME družstiev žien a na Mitrope cupe. Minulý rok sa zúčastnila na Šachovej olympiáde v Nórsku, kde hrala v ženskom tíme na prvej šachovnici. V januári tohto roku oslávila svoje 40. narodeniny. Želáme jej nech kráľovská hra prináša aj naďalej do ich manželstva veľa radosti i potešenia z dosiahnutých úspechov a upevňuje tak manželský zväzok!

(GK)

Šachové okienko

Chcete zložiť šachovú štúdiu z partie a neviete ako? Uvádzame názorný príklad, ako treba postupovať. Po skončení 2. svetovej vojny a úmrtí majstra sveta v šachu Rusa Aljehina sa konal v Moskve r. 1948 turnaj, z ktorého vzišiel nový majster sveta Botvinnik. V partii Euwe vs. Smyslov z tohto turnaja sa nakoniec dospelo k pozícii: Biely - Kg1 Df3 Vc1 Vf1 Sf3 Jg5, pešiak a4 b2 f2 h3 (10), čierny - Kg8 Df4 Vf8 Sf6 Ja6, pešiak a5 f7 g6 h7 (9). V tomto postavení Max Euwe ako biely hral De3 a partiu nakoniec po dlhšom priebehu aj vyhral. Mohol však vyhrať ihneď a efektne po: 1.Dxf7+! Vxf7 2.Vc8+ Sd8 3.Vxd8+ Vf8 4.Je6! Dxf3 5.Vxf8+ Dxf8 6.Jxf8. Úpravou pozície z partie, vynechaním niekoľkých kameňov a zámenou ich farieb dospejeme k postaveniu na šachovom diagrame, kde je čierny na ťahu, ale biely sa ubráni pred jeho útokom a remizuje, hoci je materiálne slabší. Šachového skladateľa nemusí znepokojiť, ak z partiovej pozície vznikne nakoniec niečo iné a nové.

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 1. februára 2016. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Riešenie skladby č. 23 (Gvozdják): 1.Jc5? - 2.Jd7 mat, 1. - J:f4 (a) 2.Sc3 mat (A), 1. - J:f6 (b) 2.Sc7 mat (B), 1. - Db5!; 1.Vd4? - 2.V:d5 mat, 1. - Jf4 (a) 2.Sc7 mat (B), 1. - J:f6 (b) 2.Df4 mat (C), 1. - Jb6!; 1.Sf5 ľub.? - 2.Dg5 mat (2.V6f5 mat), 1. - d2!; 1.-Se4? - 2.Dg5 mat (2.V6f5 mat), 1. - J:f4 (a) 2.D:f4 mat (C), 1. - J:f6 (b) 2.D:f6 mat (D), 1. - D:b3! Rieši **1.Vb6!** - 2.Dd6 mat, 1. - J:f4 (a) 2.Df6 mat (D), 1. - Jf6 (b) 2.Sc3 mat (A), 1. - f6 2.Ve6 mat, 1. - J:b6 2.Sc3 mat. Rozhodca ocenil ekonómiu a harmóniu dvojťažky (tematické maty sa vykonávajú jednou a tou istou čiernou figúrou) a nemal žiadnu pochybnosť s udelením prvej ceny.

Ako víherca za správne vyriešenie skladby č. 23 bol vyžrebovaný Ján Kovalič zo Spišskej Novej Vsi. Blahoželáme!

Skladba č. 24
Gorazd Kollárik
Originál

Remíza, čierny ťahá (6 - 6)

(GK)

Gitku zaujalo...

Možno pohľad do histórie a významu jednotlivých symbolov adventu napomôže zamyslieť sa nad jeho zmyslom a prežiť ho tak v duchu našej viery ako protipól pokusom premeniť predvianočný čas na horúčkovitú dobu nákupov a sviatky Vianoc na festival jedla, pitia a darčkových pretekov.

Advent (latinsky adventus) označuje **príchod, očakávanie**. Dejiny Adventu sa začínajú na Západe v južnej Gálii a v Španielsku koncom 4. storočia. Pociťovala sa potreba asketickej prípravy na Vianoce a na Zjavenie Pána, lebo na Zjavenie Pána sa udeľoval krst. Tento prípravný čas trval tri nedele a mal sa vyplňať modlitbou a hojnejšou účasťou na bohoslužbách. Tento čas dostal v Gálii pôstny charakter. V neskorom stredoveku sa ustálil Advent na 4 týždne. V byzantskej liturgii sa predvianočné obdobie nazýva „Filipovka“, pretože sa začína hneď po sviatku sv. Filipa (14. novembra). Po II. vatikánskom koncile sa Advent vracia k prvotnému rímskemu sláveniu. Tlmí sa pôstny charakter a stáva sa časom nábožného a radostného očakávania. Adventom teda nazývame prípravné obdobie na vianočné sviatky. Trvá štyri týždne. Prvá adventná nedela môže byť od 27. novembra, najneskôr 3. decembra. Advent to nie je len čas očakávania toho, čo bude, ale aj toho, čo už bolo a je medzi nami prítomné. Na to nás pripravuje liturgia tretej adventnej nedele. Znakom jej prítomnosti je ohlasovanie evanjelia chudobným, zázraky a hostina v Božom kráľovstve. Obdobie od 17. do 24. decembra je čas priamej prípravy na narodenie Pána. Štvrtá adventná nedela hovorí o vtelení Božieho Syna. Vďaka zázraku liturgie môžeme tieto udalosti nielen spomínať, ale sa na nich aj priamo zúčastňovať. Advent nie je obdobím pôstu, ako je to pred Veľkou nocou, ale radostným obdobím, ktoré vyvrcholí Vianocami. Adventný čas je príležitosťou na to, aby človek spomalil svoje životné tempo a zamyslel sa. Symbolom adventu sa však stal predovšetkým adventný veniec. Aj Biblia hovorí o venci ako o prejave úcty, radosti a víťazstva. Vzdáva hold tomu, kto je očakávaný a prichádza zároveň ako víťaz, kráľ a osloboditeľ. Rozlievajúc sa svetlo z horiacich sviec vyjadruje prichádzajúceho Krista, ktorý rozptyľuje temnotu a strach.

Tradícia adventného venca siaha do 19. storočia. V tom čase v Hamburgu pôsobil Johann Henrich Wichern, ktorý vybudoval útulok pre chudobných ľudí a opustené deti. Deti sa ho neustále pýtali, koľko dní ešte zostáva do Vianoc, preto sa rozhodol vyrobiť drevený veniec s 24 sviečkami – 19 bolo tenších (predstavovali všedné dni) a 4 sviečky boli hrubšie (symbolizovali štyri adventné nedele). Odtiaľ pochádza aj tradícia adventných kalendárov.

Dnes tvoria adventný veniec 4 sviece, môže byť umiestnený na stole alebo môže visieť. Kruh symbolizuje nekonečnosť Boha, štyri sviece predstavujú symbol svetla Kristovho evanjelia, živé vetvičky ihličia symbolizujú život (Boh je živý). Farba troch sviec je fialová – symbolizuje pokoru, kajúcnosť a nádej. Svieca tretieho adventného týždňa je ružová – symbolizuje radosť z blížiaceho sa príchodu Spasiteľa

Prípravila Gitka Bayerová.

Spoločenská kronika

November

2015

Narodili sa

Alex Karaba

Patrik Leitman

Marek Halás

Michal Čief

Ivan Lupták

Lily Slamková

Marek Hegedűš

Barbora Drgoňová

Sobášili sa

Ing. Jana Lukáčová

a Miroslav Bisták

Katarína Grajciarová

a Jozef Gorčík

Naši jubilanti

Vladimír Blaško

Ján Čavajda

Ing. Anna Gajdošová

Milan Ilko

Dušan Miklovič

Milan Repický

Miroslav Ščibravý

Ludmila Toráčová

Jozef Zoller

Eva Slováková

Stanislav Piovarčí

Mária Fischerová

Alžbeta Zdražilová

Jana Ondriová

Štefan Kupka

Anton Kabát

Daniela Bošanská

Karol Baroš

Eva Krajčovičová

Františka Pagáčová

Mgr. Jana Irsáková

Jozef Vachan

Eva Tittelová

Jozef Hraška

Juliana Galovičová

Karol Oboril

Marta Paulovičová

Mária Krajčíriková

Jozef Oravec

Opustili nás

Angela Michlerová

Jozef Baláž

Alena Karasová

František Hudec

Pripravila

Mgr. Viera Lietavová.

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 29. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: december 2015

ŽABY NA TROLASKOCH

IVAN SZABÓ

Nenechajte si ujsť práve vychádzajúce dielo leopoldovského rodáka, publicistu Ivana Szabóa. Pútavo a aj cez prizmu vlastných spomienok v ňom odкрýva mnoho zaujímavých príbehov a informácií o Mestečku, ale aj jeho obyvateľoch, i tých menej známych, ktorí robili svojmu rodisku dobré meno aj za jeho hranicami.